

شهر فرهنگ در جهت کیفیت بخشی به تعاملات اجتماعی (نمونه موردی شهر فرهنگ شیراز)

امین چربدست^{۱*}، پویا دولابی^۲

۱- کارشناس ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات بوشهر

۲- استادیار دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه خلیج فارس بوشهر

خلاصه

تعاملات اجتماعی و فرهنگی در هر جامعه ای جز یکی از اساسی ترین نیاز های مردم در ادوار مختلف زندگی است و وجود مکان واحد جهت تبادل نظر و مشارکت جهت تسریع پیشرفت و تکامل انسان، امری بدیهی و ضروری به نظر می‌رسد. مهمترین نقش یک مکان فرهنگی را می‌توان همین نوع ارتباط دانست. این پژوهش به بررسی وضعیت تعامل اجتماعی شهروندان در جامعه و رابطه آن با شهر فرهنگ و شناخت شهروندان از حقوقشان پرداخته است. و رابطه شهروندی فعال و پاسخگویی و شفافیت شهرداری را بررسی می‌کند. با توجه به مطالب ذکر شده ایجاد فضاهای معماری نظیر شهر فرهنگ در جهت تعاملات اجتماعی در مراکز و هسته های شهرها به روشی که حفظ و تداوم ارزش های معماری و شهر سازی را به دنبال دارد نیازمند کاری خلاقانه است.

کلمات کلیدی: شهر فرهنگ، فرهنگ، مدیریت شهری، مشارکت، تعامل، شهروند

۱. مقدمه

بنای مشارکت که در روند مدنیت جامعه مطرح بوده و نقشی اساسی و تعیین کننده در هویت یابی فرد با اجتماع بازی می‌کند که مبنایی برای تبدیل فرد به شهروند است، همچنین فرآیندی است پیرامون مردمی کردن سیاست که در هر نظام سیاسی بدون استثناء وجود دارد. مشارکت مردمی که نوعی تمرکززدایی در اداره امور می باشد باعث افزایش توسعه انسانی و عامل برابری و تحقق عدالت اجتماعی- سیاسی می‌گردد. در ایران طی سال های اخیر مشارکت شهروندان در تمامی مسایل شهری مطرح بوده ولی مفهوم آن بصورت نامطلوب و متفاوت در حوزه های مختلف ظهور یافته است. در این بین نیاز به فرهنگ سازی در راستای مشارکت اجتماعی و مردمی امری بدیهی است.

آسیب‌های ناشی از عدم مشارکت با وجود اقشار مؤثر اجتماعی از قبیل کارمندان، دانشجویان، دانش‌آموزان، زنان، جوانان، سالمندان و سازمان‌های غیردولتی و... نمود بیشتری دارد و برای کاستن از آسیب‌ها و ایجاد محیطی با آسایش خاطر شهروندان، پرداختن به مشارکت در برنامه‌های شهری بسیار ضروری است. این نوع از مشارکت که تحت عنوان مشارکت آگاهانه تلقی می‌شود، کیفیت اجرای برنامه‌ها و بهره‌وری آن را افزایش می‌دهد و از تحمیل هزینه‌های زیاد بر سازمان‌ها به ویژه شهرداری جلوگیری می‌نماید.

در این راستا ساخت مراکز فرهنگی شهر به مفهوم عام آن مکانی برای انواع تعاملات بین شهروندان و نهاد های دولتی است و در واقع سمبل و نهاد شهر و مرکز گردهمایی عمومی در عرصه مسائل شهری است. [1]